

Utredning om daghems- och förskolenätet i Grankulla 2019 – 2029

Innehåll

1	Inledning.....	4
2	Nuläget	6
	2.1 Bestämmelser och mål för verksamheten	8
	2.2 Daghemmens beläggningsgrad och kvadratmeter/barn samt kostnaderna för fastigheterna .	10
	2.3 Kostnader för småbarnspedagogiken	11
3	Faktorer som inverkar på framtida strategier	15
	3.1 Befolkningsutvecklingen.....	15
	3.2 Samarbetet inom huvudstadsregionen.....	17
4	Service nätverket inom småbarnspedagogik och förskoleundervisning i framtiden.....	18
	4.1. Kriterier för att definiera service nätverket inom småbarnsfostran och förskoleundervisning .	18
	4.1.1 Pedagogiska aspekter	18
	4.1.2 Kostnadseffektivitet	20
	4.1.3 Barnens och föräldrarnas önskemål.....	20
	4.1.4 Personalens önskemål.....	22
5	Olika sätt att ordna förskoleundervisning.....	23
	5.1 Förskolegrupper i daghemmen - nuläget	23
	Verksamhet	23
	Ekonomi.....	23
	Utvärdering av effekter	23
	5.2 Förskolegrupper i skolan	24
	5.2.1 Förskola enligt AKTA.....	25
	Verksamhet	25
	Ekonomi.....	25
	Utvärdering av effekter	26
	5.2.2 Förskola enligt UKTA.....	27
	Verksamhet	27
	Ekonomi.....	27
	Utvärdering av effekter	27
	5.3 Möjlighet att välja mellan förskolegrupp i skolan (AKTA eller UKTA) och förskolegrupp i daghem (AKTA).....	28
	Verksamhet	28

Ekonomi.....	28
Utvärdering av effekter	28
6 Förslag på ett framtida servicenätverk inom småbarnspedagogik samt förskoleundervisning	30
Åtgärder.....	31

1 Inledning

År 2010 färdigställdes en bredskalig utredning över dagvårdsnätverket i Grankulla. Utredningen uppdaterades 2014 och då gällde åtgärderna den finskspråkiga småbarnspedagogiken. Sedan dess har antalet kommunala daghem minskat från 8 till 6, medan barnantalet har ökat från 382 hösten 2014 till 435 hösten 2018 (nuläget). Denna utredning har fokus på lösningar inom den svenskspråkiga småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen.

Denna utredning, som är gjord våren 2018, är en uppdatering över situationen. I utredningen granskas också olika alternativ att anordna förskoleundervisning i framtiden och de olika alternativens inverkan på den övriga servicen inom småbarnsfostran och i skolan. Lagstiftningen har ändrats i och med lagen om småbarnspedagogik som trädde i kraft 1.8.2016 och de nya nationella grunderna för planen för småbarnspedagogik som fastställdes i oktober 2016. Den nya lagen om småbarnspedagogik förväntas träda i kraft 1.9.2018.

I samband med att stadens balanseringsprogram diskuterats med beslutsfattarna i maj och juni 2016 har möjligheten att flytta förskolan till skolan lanserats som en utvecklingsåtgärd som samtidigt kan ge staden inbesparingar. Förslaget fick då ett gott mottagande. Stadsstyrelsen konstaterade 15.6.2016 att en sådan förändring kunde vara pedagogiskt motiverad och också innebära inbesparingar. Stadsstyrelsen uppmanade bildningssektorn att inleda beredningen av ärendet utan dröjsmål.

I stadens strategi för åren 2018-2022 slogs i mars 2018 följande mål fast för småbarnspedagogiken och förskolan:

Högklassig småbarnspedagogik och förskola med barnet i fokus

- utveckling av förskoleundervisningen i samarbete med skolan
- ett daghemsnätverk som motsvarar framtida behov och ett heltäckande serviceutbud.

I budgetmålen för år 2018 slogs det fast att utredningar om daghems- och skolnät ska göras och att särskilt möjligheten till tätare samarbete mellan förskoleundervisningen och undervisningsväsendet ska utredas. I alla avseenden bör man garantera en kvalitativ småbarnspedagogik och förskoleundervisning fastslås det. Införande av servicesedel inom småbarnspedagogiken och möjligheten att öka andelen privat vård ska ytterligare utredas under år 2018.

Svenska utskottet för undervisning och småbarnspedagogik gav 16.1.2018 tjänstemännen följande riktlinjer för utredningen som gäller daghem och förskola, men också grundläggande undervisning och gymnasieundervisning:

Tjänstemännen utreder två nya alternativ, varav ett är en status quo-modell där vissa akuta behov löses och det andra alternativet är en variant av enhetsskolemodellen. Det är också skäl att skissa upp mer alternativa och innovativa lösningsmodeller.

Syftet med utredningen var att svara mot följande behov:

- behovet att skapa platser inom småbarnspedagogiken som motsvarar behovet under de kommande åren i enlighet med den pågående utredningen om daghems- och förskolenätet och viljan att utveckla

förskoleundervisningen i ett närmare samarbete med den grundläggande undervisningen.

- behovet att skapa enhetlighet inom den grundläggande undervisningen och att förbättra övergången mellan åk 6 och 7.
- behovet att utveckla gymnasiet i enlighet med den pågående gymnasieutredningen.

I utredningen ligger fokus på att utveckla verksamheten ur barnens och elevernas synvinkel. I utredningen utreds konsekvenserna för undervisning och verksamhet, för barn och elever och personal samt konsekvenserna på investeringsbehovet och driftsutgifterna. Utredningarna bör stå i samklang med stadens strategi och med de pågående utredningar som görs i staden för småbarnspedagogiken, förskolan och gymnasierna. De lösningar som utreds bör på ett kostnadseffektivt sätt kunna svara mot de behov som finns på lång sikt enligt den kunskap vi har tillgänglig i dag.

2 Nuläget

Småbarnspedagogiken i Grankulla består av sex kommunala daghem och två privata daghem som har köpavtal med staden, samt två helt privata daghem. Ett varierande antal privat familjedagvårdare kompletterar serviceutbudet. Nedan presenteras antalet platser och barnantalet enhetsvis. Skillnaden mellan kalkylmässiga platser och verkligt barnantal beror på förminskade gruppstorlekar och strukturella stödåtgärder, vilka är en följd av barn med behov av allmänt, intensifierat eller särskilt stöd.

namn	språk	verksamhet	kalkylmässiga platser (varav under 3-åringar)	barn 4/2018	obs
DAGHEMMET GRANKOTTEN	svenska	kommunalt	47 (12)	47 (11)	Osäkerhet om hur länge fastigheten kan användas. STS behandling av tomtens planläggning oklar.
KASABERGETS DAGHEM	svenska	kommunalt	107 (24 + 8)	85 + 8 (19 + 6)	8 av platserna används av Satuvuoren ryhmis
KIELIKYLPY GRANI SPRÅKBAD	finska, språkbud på svenska	kommunalt	63 (0)	62 (0)	
METSÄMAJAN PÄIVÄKOTI	finska	kommunalt	28 (8)	28 (5)	Osäkerhet om hur länge fastigheten kan användas.
PIKKU AKATEMIA	finska	kommunalt	72 (12)	66 (13)	skiftesvård dygnet runt
SANSINPELLON PÄIVÄKOTI	finska	kommunalt	108 (24)	94 (16)	
FOLKHÄLSANS BARNTRÄDGÅRD	svenska	privat, köpavtal	35 (0)	36 (0)	köpavtalet löper ut 31.7.2019
STIFTELSEN BENSOWS DAGHEM LYAN	svenska	privat, köpavtal	42 (8)	39 (4)	köpavtalet löper ut 31.7.2021

EKEBO GRUPPFAMILJEDAGHEM	svenska	privat	12 (0)	12	
ANKKALAMPI KAUNIAINEN	finska / engelska	privat	24 (0)	23	
NORLANDIA PÄIVÄKODIT KOIVUHOVI	finska	privat	60 (?)	0	daghemmet byggs och förväntas bli färdigt 2020
I.C.E.C. SPORTVÄGEN 17	engelska	privat	76 (?)	0	daghemmet byggs och förväntas bli färdigt 2020

Daghemmen är enligt stadsstyrelsens beslut 2010 huvudsakligen enspråkiga, antingen svensk- eller finskspråkiga. Som tänkbara orsaker till att bilda tvåspråkiga daghem eller grupper nämns i beredningstexten en situation då det är ändamålsenligt att ordna tvåspråkig skiftesvård eller då ett daghem annars skulle gå på "tomgång". I bildningens tvåspråkighetsprogram som har godkänts i stadsfullmäktige 8.2.2016 konstateras följande: "Daghemmen är enligt stadsstyrelsens beslut 2010 i regel enspråkiga, antingen svensk- eller finskspråkiga. Som tänkbara orsaker till att bilda tvåspråkiga daghem eller grupper nämns i beredningstexten en situation då det är ändamålsenligt att ordna tvåspråkig skiftesvård eller då ett daghem annars skulle gå på "tomgång". Sedan denna linjedragning gjordes har alla enheter varit enspråkiga. Chefen för småbarnsfostran ansvarar före både svensk och finsk småbarnsfostran." Det slås ytterligare fast i programmet att samarbetet mellan svenska och finska daghem är aktivt och innovativt med syfte att öka toleransen och den språkliga kompetensen.

Det är värt att notera att ca 40 % av serviceutbudet på svenska i Grankulla täcks av privata aktörer, ifall man räknar med köpavtalsdaghemmen, medan ca 10 % av serviceutbudet på finska täcks av privata aktörer. Räknar man köpavtalen som en del av den kommunala serviceproduktionen är antalet privat serviceutbud 5,4% på svenska. Situationen kan ändras ifall det nya Norlandia-daghemmet samt daghemmet på Sportvägen 17 färdigställs. I budgeten för 2017 nämns som mål att öka den privata andelen småbarnspedagogik i staden. I nuläget är andelen privat småbarnspedagogik liten i Grankulla i jämförelse med övriga Finland, vilket framkommer ur tabellen nedan (situationen kring årsskiftet 2017 – 2018).

Barnets ålder	I kommunal småbarnspedagogik av åldersklassen		I privat småbarnspedagogik av åldersklassen		Totalt i småbarnspedagogik av åldersklassen		OECD medeltal 2014
	I Finland i medeltal	i Grankulla	I Finland i medeltal	i Grankulla	I Finland i medeltal	i Grankulla	
1	3 %	48 %	1 %	8 %	6 %	56 %	35 %
2	36 %	73 %	8 %	8 %	40 %	82 %	
3	49 %	86 %	14 %	8 %	59 %	94 %	83,8 %
4	63 %	88 %	24 %	6 %	73 %	95 %	
5	68 %	90 %	21 %	6 %	76 %	97 %	
6	58 %	95 %	18 %	1 %	71 %	95% (98 % *)	

*) 98 %, jos osallistumisasteeseen luetaan mukaan ne lapset, jotka ovat jo perusopetuksen piirissä. Ikäluokasta 2 lapsen osallistumisesta varhaiskasvatukseen ei saatu tietoa.

Familjer som bor inom huvudstadsregionen kan under vissa förutsättningar anhålla om plats inom småbarnspedagogiken även i en annan stad i huvudstadsregionen. Privata daghem, då de inte har köpavtal med någon stad, kan också ta emot barn oberoende av barnens hemkommun.

Hemvård av barn stöds inom ramen för den nuvarande lagstiftningen ungefär tills barnet fyller ca 10 månader. Det har funnits en politisk strävan efter en familjeledighetsreform, men den framskrider inte under den nuvarande regeringsperioden. Grankulla betalar ett kommunalt tillägg till det lagstadgade stödet för hemvård av barn tills barnet fyller två år. Ibrukttagande av servicesedel som kompletterar serviceutbudet godkändes av utskotten i maj 2018 (SUUS 22.5.2018, SOVV 23.5.2018), och träder i kraft 1.1.2019.

I april 2018 finns det 260 barn inom den finskspråkiga kommunala småbarnspedagogiken, och 133 barn inom den svenskspråkiga kommunala småbarnspedagogiken, samt 76 barn i de svenskspråkiga köpavtalsdaghemmen, totalt 469 barn. Det är på ett år en ökning på 8 barn (ca 1,8 %) från våren 2017 och ca 40 barn från år 2013, vilket motsvarar en årlig ökning på 8 barn. 12 av barnen bor på annan ort. Samtidigt använder 6 i Grankulla bosatta barn kommunal småbarnspedagogik på annan ort. Dessutom utbetalas stöd för privat vård för 40 barn. Stöd för hemvård av barn betalas för 61 barn. Under de senaste åren har hemvården något minskat och privatvården något ökat, vilket är i enlighet med stadens mål.

Inom serviceutbudet för småbarnspedagogik hör även den öppna familjeverksamheten, som inledde sin verksamhet 2010 och fungerar i samband med det privata daghemmet Ankkalampi i byggnaden som förr hyste Puistokujan päiväkoti. Den öppna familjeverksamheten erbjuder en mötesplats för barnfamiljer samt möjlighet till förtroendefulla samtal med barnträdgårdslärare, familjehandledare mm. Tomten är planlagd för annan verksamhet och verksamheten måste på sikt erbjudas ett annat utrymme.

2.1 Bestämmelser och mål för verksamheten

I lagen om småbarnspedagogik §2 a (8.5.2015/580), som trädde i kraft 1.8.2016, anges följande mål och förpliktelser för dagvården:

Syftet med småbarnspedagogiken som avses i denna lag är att:

- 1) hos varje barn främja en helhetsmässig uppväxt, utveckling, hälsa och ett helhetsmässigt välbefinnande i enlighet med barnets ålder och utveckling,*
- 2) stödja barnets förutsättningar för inläring och främja livslångt lärande och uppfyllandet av utbildningsmässig jämlikhet,*
- 3) ordna mångsidig pedagogisk verksamhet med utgångspunkt i barns lek, rörelse, konst och kulturtradition samt ge barnet möjligheter till positiva upplevelser av lärande,*
- 4) säkerställa en småbarnspedagogisk miljö som är utvecklande, främjar inläring och är hälsosam och trygg,*
- 5) trygga ett verksamhetssätt som respekterar barnet och så bestående förhållanden som möjligt för växelverkan mellan barnet och personalen inom småbarnspedagogiken,*

6) erbjuda alla barn likvärdiga möjligheter till småbarnspedagogik, främja jämställdhet mellan könen samt ge färdigheter att förstå och respektera den allmänna kulturtraditionen samt vars och ens språkliga, kulturella, religiösa och livsåskådningsmässiga bakgrund,

7) identifiera barnets individuella behov av stöd och, när det uppkommit behov av stöd, organisera ett ändamålsenligt stöd inom småbarnspedagogiken, vid behov i form av mångprofessionellt samarbete,

8) utveckla barnets förmåga till samarbete och växelverkan, främja barnets förmåga att delta i kamratgruppen samt vägleda barnet mot ett etiskt ansvarstagande och hållbart handlingsätt, respekt för andra människor och samhällsmedlemskap,

9) säkerställa barnets möjligheter att få delta i och påverka sådana angelägenheter som berör barnet självt,

10) i samverkan med barnet och dess föräldrar eller andra vårdnadshavare främja en harmonisk utveckling hos barnet och dess holistiska välbefinnande samt stödja barnets föräldrar eller andra vårdnadshavare i fostringsarbetet.

Relationstalet mellan antalet barn och personal i småbarnspedagogiken är reglerat av förordning. I förordningen om barns dagvård 6 § (21.8.1992/806, ändrad 22.10.2015/1282) fastställs att det för en vård- och fostringsansvarig person får högst vara barn i vård enligt följande:

- under 3 år: högst 4 barn/1 vård- och fostringsansvarig person
- över 3 år: högst 8 barn/1 vård- och fostringsansvarig person
- över 3 år som är i deltidsvård: högst 13 barn/1 vård- och fostringsansvarig person.

Grankulla stad har från början av år 2018 beslutat att det tidigare relationstalet med 7 barn per fostringsansvarig person följs inom småbarnspedagogiken i Grankulla stad. Utöver detta finns det en resursbarnskötare i stadens alla kommunala daghem.

Inom småbarnspedagogiken följs stadganden om personalens behörighetsvillkor. Den småbarnspedagogiska miljön ska vara utvecklande och främja lärande samt vara hälsosam och trygg med hänsyn till barnets ålder och utveckling. Lokalerna och redskapen ska vara ändamålsenliga och tillgängliga. En fullvärdig måltid ska serveras för barn i daghem och i familjedagvård. Måltiden ska vara ändamålsenligt ordnad och handledd.

Utgångspunkten för en kvalitativ småbarnspedagogik är att personalen känner barnen väl. I småbarnspedagogiken ska varje barn ges möjlighet att utvecklas och lära sig utgående från sina egna förutsättningar. Barnen har olika behov i olika skeden av utvecklingen, vilket personalen ska beakta på ett lämpligt sätt. Personalens kunskap om barns utveckling och lärande i allmänhet ska styra planeringen och genomförandet av den pedagogiska verksamheten i enlighet med barnens ålder och utveckling. Barnet har rätt till trygga kamratrelationer och så varaktiga relationer som möjligt med personalen inom småbarnspedagogiken.

Småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen ska med tanke på barnets utveckling och lärande bilda en logiskt framskridande helhet som lägger grunden för ett livslångt lärande. Utgångspunkten för en högklassig helhet är att personalen känner till det pedagogiska systemet och utbildningssystemet och de centrala målen, särdragen och tillvägagångssätten på de olika stadierna inom systemen. För att barnens välbefinnande, utveckling och lärande ska fortlöpa smidigt, ska övergångarna planeras och utvärderas.

Anordnarna av småbarnspedagogik, bl.a. kommunerna bör göra upp sina egna planer för småbarnsfostran. För varje barn i dagvård görs en egen individuell plan för småbarnspedagogik. Beträffande förskoleundervisningen gäller direktiven som finns i de nationella Grunderna för förskolans läroplan (2014). Den kommunala planen för förskoleundervisningen är uppgjord i Grankulla 2015 och godkänd i SUS §4, 9.2.2016 och i SOV §4, 11.2.2016 och den kommunala planen

för småbarnspedagogik är uppgjord i Grankulla 2017 och godkänd i SUS §22, 17.5.2017 och i SOV §27, 31.5.2017.

Enligt dagens lagstiftning har barnet subjektiv rätt till småbarnsfostran på deltid, och vid behov på heltid (lagen om småbarnspedagogik 11 a §, 29.1.2016/108). Grankulla stad har 14.3.2016 fattat beslutet om att i den nuvarande situationen inte begränsa barnens rätt till småbarnspedagogik på heltid även om lagstiftningen möjliggör det. Ifall det i ett senare skede blir aktuellt att begränsa rätten till småbarnspedagogik på heltid, kommer behovet av deltidsplatser att öka inom småbarnspedagogiken och det i sin tur påverkar hur det är mest ändamålsenligt för kommunen att erbjuda småbarnsfostran. För närvarande finns det inte deltidsgrupper inom dagvården i Grankulla, utan de barn som enbart är i behov av deltidsvård är inkluderade i heldagsgrupper.

Enligt lagen om småbarnspedagogik 10 § (28.12.2012/909) kan kommunen ordna de uppgifter som hör till småbarnspedagogiken på olika sätt.

- 1) genom att sköta verksamheten själv,
- 2) genom avtal tillsammans med en annan kommun eller andra kommuner,
- 3) genom att vara medlem i en samkommun som sköter verksamheten,
- 4) genom att anskaffa service från staten, en annan kommun, en samkommun eller någon annan offentlig eller privat serviceproducent,
- 5) genom att serviceanvändaren ges en servicesedel enligt lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården ([569/2009](#)).

Vid anskaffning av service från en privat serviceproducent ska kommunen eller samkommunen försäkra sig om att servicen motsvarar den nivå som krävs av motsvarande kommunala verksamhet.

Kommuner och samkommuner är skyldiga att betala en privat serviceproducent ersättning endast för barndagvårdstjänster till av kommunen eller samkommunen angivna personer och, när en servicesedel används, betala en serviceproducent som kommunen eller samkommunen godkänt högst en ersättning som motsvarar värdet på servicesedeln.

Att utveckla småbarnspedagogiken, att garantera lärglädje för alla barn, att stödja modersmålet, att ge tidiga stödinsatser samt att möta behoven hos de olika familjerna är särskilt viktiga mål med tanke på barnens framtid. Dessa faktorer utgör utgångspunkten för planerandet för framtiden för småbarnsfostran.

2.2 Daghemmens beläggningsgrad och kvadratmeter/barn samt kostnaderna för fastigheterna

Utrymmesrekommendationerna per barn i dagvård i Esbo är 7 m²/barn. I Helsingfors använder man sig i nya daghemsutrymmen av en rekommendation på 8 m²/barn. I en del städer uppmärksammar man endast de utrymmen som är i barnens bruk vilket innebär att siffrorna inte är helt jämförbara. Även antalet toaletter med mera inverkar på hur många barn som kan placeras i ett daghem. Hälsoinspektören har i allmänhet godkänt utrymmena för ett visst maximiantal barn.

Daghem	Yta totalt	Barnantal i maj 2018	Yta/ barn
Grankotten	660 m ²	46	14 m ²

Kasaberget	1521 m2	86	16 m2
SV ryhmis (i KB)		8	
Kielikylypy Grani	534 m2	62	9 m2
Pikku Akatemia	917 m2	66	14 m2
Metsämaja/Berga	309 m2	28	11 m2
Sansinpellon pk	1564 m2	94	16 m2
Folkhälsan (köpavtal)	349 m2	36	10 m2

Kostnader för fastigheter

Resultatområdet för småbarnspedagogik i Grankulla betalar intern hyra för fastigheterna som används inom småbarnspedagogik. Nedan presenteras fastigheternas interna månadshyror i förhållande till barnmängden (intern hyra delat med barnmängd) fr.o.m. 1.1.2017:

Daghem	Intern månadshyra	Barnantal	Intern hyra/barn/mån.
Grankotten	4 200€	46	91€
Kasaberget	38 100€	86	443€
Metsämaja/Berga	3 800€	27	140€
Kielikylypy/Pav.	8 700€	61	142€
Pikku Akatemia	11 400€	68	167€
Sansinpelto	39 000€	87	448€
Folkhälsan	2 100€	35	60€

De interna hyrorna grundar sig på de faktiska kostnaderna för byggnaderna. De fördelar sig på skötsel av fastigheten samt andelar av kapitalhyran. Låga hyreskostnader tyder på att kapitalhyran är låg vilket i sin tur betyder att investeringsbehov är att vänta i fastigheten. Kapitalhyran är hög i de fastigheter där man nyligen gjort investeringar. Folkhälsans barnträdgård och Daghemmet Grankotten har låga hyror. Daghemmet Lilla Akademin, Metsämaja och Kielikylypy har interna hyror på medelnivå. Den allra högsta interna hyran har Kasabergets daghem samt Sansinpellon päiväkoti, eftersom kapitalutgifterna för nybyggnad ingår i den interna hyran. I de daghem där kapitalhyran är hög kommer den interna hyran efter tjugo år att sjunka.

2.3 Kostnader för småbarnspedagogiken

I en utredning gjord av sk. Kuusikko –kunnat är privat småbarnspedagogik ca 2 000 – 3 000 € billigare per barn för staden än kommunal småbarnspedagogik

(http://www.kuusikkokunnat.fi/SIRA_Files/downloads/KuusikkoPh2015_16062016.pdf).

Specialsakkunnig Jarkko Lahtinen från Kommunförbundet uppskattar att privat småbarnspedagogik är ca 10 – 20 % billigare för staden än kommunal småbarnspedagogik.

Kostnaderna inom den kommunala småbarnspedagogiken i Grankulla

Från och med 1.8.2018 är den kalkylerade totalkostnaden för ett barn över tre år i kommunal heldagsvård i Grankulla 1 074 €/barn/månad och i deltidsvård 644 €/barn/månad inklusive kostnader för fastigheterna, programmen, specialdagvården osv. I denna summa ingår samtliga kostnader däribland kostnader för förvaltningen och kundavgiften. För ett barn under 3 år är den kalkylerade kostnaden oberoende av vårdtid 1 879 €/barn/månad. Kostnaderna har stigit från år 2016.

Från och med 1.8.2017 var den kalkylerade totalkostnaden för ett barn över tre år i kommunal heldagsvård i Grankulla 1 036 €/barn/månad och i deltidsvård 622 €/barn/månad inklusive kostnader för fastigheterna, programmen, specialdagvården osv. I denna summa ingick samma kostnader som för år 2018. För ett barn under 3 år var den kalkylerade kostnaden oberoende av vårdtid 1 814 €/barn/månad. Kostnaderna hade sjunkit från år 2016.

Kostnaderna för köpavtalen i Grankulla

Enligt avtalet mellan staden och Stiftelsen Bensows daghem Lyan har staden 38 – 43 platser för barn i ålder 3 – 6 år. Priset är 678,30/barn/månad oberoende av barnets ålder utöver vilket enheten uppstår motsvarande kundavgifter av föräldrarna som avgiften vore i kommunal småbarnsfostran.

Enligt avtalet mellan staden och Folkhälsans barntädgård har staden 35 platser för barn i ålder 3 – 6 år. Staden betalar enligt avtalet 985 € i månaden per barn som har vårdplats på Folkhälsans barntädgård oberoende av om barnet har plats i heldagsvård eller halvdagsvård, men den totala kostnaden för staden är ca 1 054 €/barn/månad, eftersom staden ansvarar för enhetens fastighetskostnader, kostnader som orsakas av kundregisterprogrammen Effica och Wilma och specialbarntädgårdslärarservice. Staden betalar enligt avtalet fullt pris för de avtalade platserna oberoende av antalet barn i daghemmet och deras ålder. Utöver det pris som daghemmet uppstår från staden för varje vårdplats, uppstår Folkhälsans barntädgård kundavgifter av familjerna enligt kommunens anvisningar.

Kostnaderna för privat småbarnspedagogik

Kostnaderna för privat småbarnsfostran utgörs av stöd för privat vård som utbetalas via FPA och finansieras i sin helhet av staden. För barn under tre år varierar kostnaden beroende på vårdform mellan 494,74 – 940,85 €/barn/månad och i daghemsvård mellan 794,74 – 940,85 €/barn/månad. För barn över tre år varierar kostnaden både beroende på vårdform och inom daghemsvård mellan 163,94 €/barn/månad och 760,85 €/barn/månad.

Kostnaderna för servicesedel (från och med 1.1.2019)

Kostnaderna för servicesedel tillfaller i sin helhet staden. Som utgångspunkt används följande kostnader per barn per månad:

- Servicesedelns grundpris är 845€/mån
- De koefficienter som används är:
 - a. grundpris: 1,00
 - b. barn under 3 år: 1,75
 - c. enbart förskoleundervisning: 0,50
 - d. förskoleundervisning och småbarnspedagogik på deltid: 1,00
 - e. småbarnspedagogik på deltid (barnets ålder 3 – 5 år) 0,50
 - f. intensifierat stöd: 2,00
 - g. särskilt stöd: 3,00

Noggrannare priser besluts om i utskotten i samband med regelverket för servicesedelns under hösten 2018.

Jämförelse av kostnaderna i Grankulla

	Kommunal småbarnsfostran 449 barn	Köpvartal: Folkhälsan 35 barn	Köpvartal: Lyan 38 barn	Privat småbarnsfostran 33 barn	Servicesedel fr.o.m. 1.1.2019
0 – 3	1874 €/mån	erbjuder inte	678,30 €/mån	794,74 (– 940,85) €/mån	1478,75
Kundavgift	beaktat ovan, i snitt 180 €/månad		i snitt 180€/månad	varierar, ofta högre än i de övriga alternativen	beaktat ovan, i snitt 180€/månad
Omkostnader gällande t.ex. lokaler, program	ingår ovan		kostnaderna för lokalerna ingår ovan, för programmen ca 500€/år	ingår ovan	kostnaderna för lokalerna ingår ovan, för programmen ca 500€/år
STADENS UTGIFTER TOTALT PER BARN	1879 €/mån		ca 719 €/mån	794,74 – 940,85 €/mån	1478,75
3 – 6 heltid	1074 €/mån	1054 €/mån	678,30 €/mån	614,74 (– 760,85 €/mån)	845 €/mån
Kundavgift	beaktat ovan, i snitt 180 €/månad	i snitt 180€/månad	i snitt 180€/månad	varierar, ofta högre än i de övriga alternativen	beaktat ovan, i snitt 180€/månad
Omkostnader gällande t.ex. lokaler, program	ingår ovan	för fastigheten ca 25600 €/år, för programmen ca 500€/år, totalt ca 2175€/mån	kostnaderna för lokalerna ingår ovan, för programmen ca 500€/år	ingår ovan	kostnaderna för lokalerna ingår ovan, för programmen ca 500€/år
STADENS UTGIFTER TOTALT PER BARN	1074 €/mån	1116 €/mån	ca 719 €/mån	614,74 – 760,85 €/mån	845 €/mån
3 – 6 deltid	644 €/mån	1054 €/mån	678,30 €/mån	163,94 (- 237) €/mån	422,50 €/mån
Kundavgift	beaktat ovan, i snitt 98 €/månad	i snitt 98€/månad	i snitt 98€/månad	varierar, ofta högre än i de övriga alternativen	beaktat ovan, i snitt 98 €/månad
Omkostnader gällande t.ex. lokaler, program	ingår ovan	för fastigheten ca 25600 €/år, för programmen ca 500€/år, totalt ca 2175€/mån	kostnaderna för lokalerna ingår ovan, för programmen ca 500€/år	ingår ovan	kostnaderna för lokalerna ingår ovan, för programmen ca 500€/år
STADENS UTGIFTER TOTALT PER BARN	644 €/mån	1116 €/mån	ca 719 €/mån	163,94 (- 237) €/mån	422,50 €/mån

Som ovan kan läsas, är kommunal småbarnspedagogik för 0-3-åringar och småbarnspedagogik producerad av Folkhälsans barnträdgård det klart dyraste alternativet för staden i de vårdformer som barnträdgården erbjuder. Det billigaste alternativet är privat småbarnsfostran förutom då det gäller småbarnspedagogik för barn under 3 år, där Lyans köpvartal är snäppet billigare för staden.

3 Faktorer som inverkar på framtida strategier

3.1 Befolkningsutvecklingen

Att prognosticera förändringar i antalet barn på ett geografiskt litet område är vanskligt och de senaste prognoserna som staden fått har varit väldigt varierande, vilket försvårar planeringen:

- I befolkningsprognosen Väestöprojektio från 2018 ökar antalet invånare och således även platsbehovet inom småbarnspedagogiken för barn under 3 år med ca 4 – 5 barn från 2020 – 2024 och hålls därefter relativt konstant med förändring på i snitt 1 – 2 barn under 3 år årligen. Från 2018 – 2040 skulle antalet barn under skolåldern öka från 613 med knappa 20 barn till 630 barn.
- Enligt en tidigare befolkningsprognos (Väestöprojektio 2014) skulle ökningen vara kraftigare, ca 7 – 8 platser/ år för barn under 3 år. Antalet barn under skolåldern som är bosatta i Grankulla skulle enligt prognosen för åren 2014 – 2040 öka från år 2016 till 2030 med totalt ca 100 barn från 643 år 2016 till 742 barn år 2030. Det här skulle innebära en årlig ökning på 7 barn. Under de senaste fem åren (2013 – 2018) har den årliga ökningen varit i snitt 8 barn. Av den framtida ökningen är ca 90 barn under 3-åringar, vilket också motsvarar en genomsnittlig ökning på 7 barn årligen. Enligt båda befolkningsprojektionerna hålls platsbehovet för äldre barn relativt oförändrat. Det här kan jämföras med att ökningen under de fem senaste åren (från 2013 – 2018) har varit 8 barn/år.
- Stadens mål för befolkningsökningen på ca 1% årligen skulle innebära ett tilläggsbehov på 4 – 5 platser årligen.

Genom att styra efterfrågan mot privat småbarnspedagogik kan platsbehovet inom den kommunala småbarnspedagogiken hållas oförändrat. En målsättning kunde vara att andelen privat småbarnspedagogik skulle vara 25 % och att målet uppnås 2022. Platsbehovet på 4 – 5 platser/år innebär ett behov av 40 – 50 nya platser fram till år 2028. Ifall språkfördelningen hålls på nuvarande nivå innebär detta ett behov av 24 – 30 finskspråkiga platser och 16 – 20 svenskspråkiga platser.

Enligt utvecklingsbilden för markanvändning och boende från 2015 som gäller för åren 2015-2040 försöker man påverka utvecklingen av staden så att Grankullas särdrag beaktas. *”Målet är att bevara Grankullas livskraft och behärska tillväxt samt inverka positivt på stadens åldersstruktur och göra bostadsutbudet mångsidigare. Utvecklingsområden finns främst i sådana delar av staden som redan från förut är effektivast bebyggda: kring stationerna, längs med huvud- och matargator samt efter prövning och i ringa utsträckning på utkanterna av småhusområden eller inne i dem. Arbetet har siktat på att få den befintliga kommunaltekniken i användning fullt ut. I den fortsatta planeringen är det viktigt att man vid varje detaljplaneändring som inleds särskilt beaktar hur byggnationen placeras in i miljön samt de natur- och kulturhistoriska värdena och rekreativförbindelserna.”*

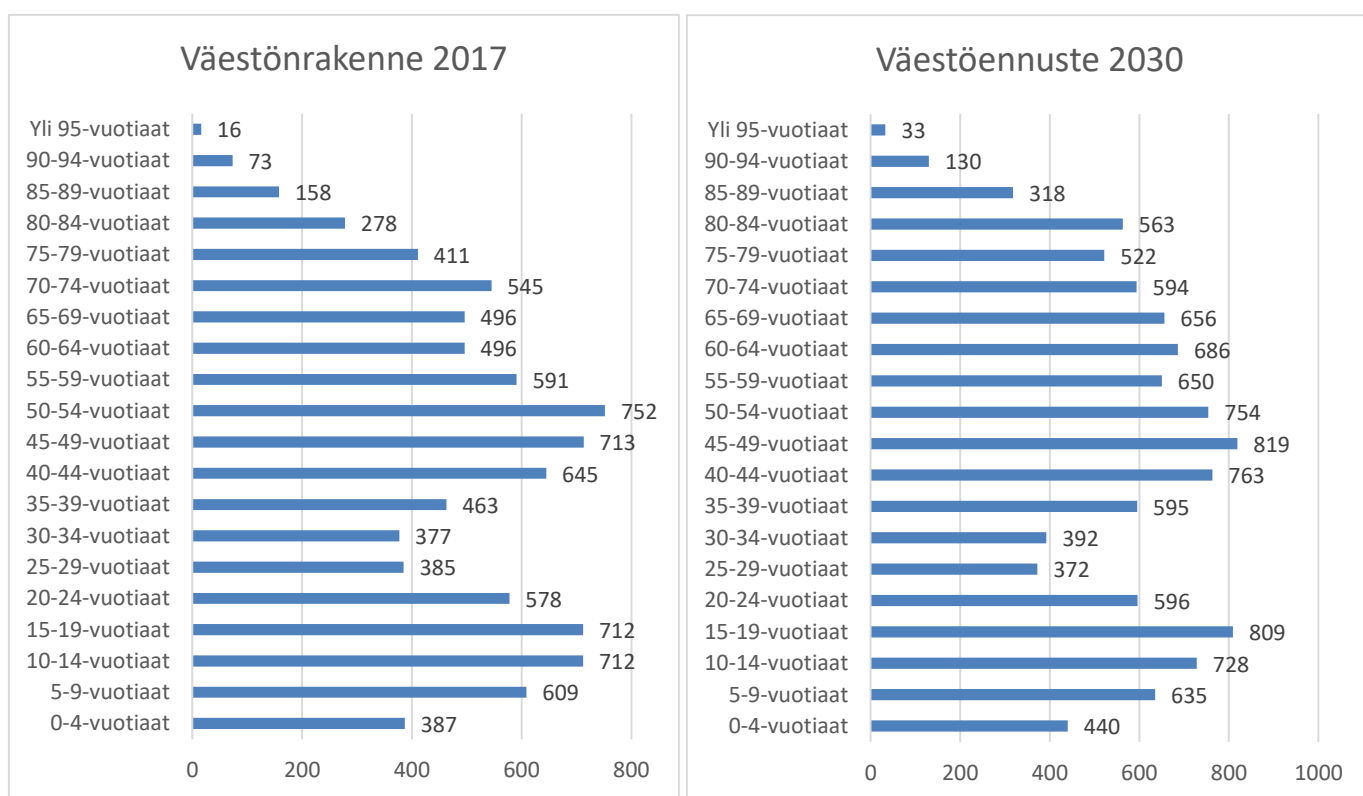
I utvecklingsbilden för markanvändning från 2015 behövs fler daghemsplatser få befolkningen i dagvårdsålder ökar. *”Staden kan bemöta det ökade behovet genom att anställa mer personal i de nuvarande daghemmen och bygga ett nytt daghem i Björkgård. Eventuella lagändringar (lagen om att dela hemvårdsstödet mellan föräldrarna, lagen om obligatorisk förskoleundervisning och lagen om småbarnsfostran) medför ökat behov av vårdplatser; de här lagarnas inverkan kan uppskattas till ca 35 vårdplatser. Behovet av flera platser kan beaktas vid planeringen av Björkgårds daghem. När staden avstår från att använda de gamla små daghemmen för kommunal dagvård, bör man överväga att hyra ut dem till privata daghemsproducenter. På det sättet får familjerna också en möjlighet att välja en liten dagvårdsenhet med eventuella egna prioriteringar.”*

Genom stadens beslutsfattande och linjedragningar beträffande även annat än byggande kan man påverka utvecklingen av denna åldersfördelning. Dagvården bör utvecklas i en riktning som ger god service till barnfamiljer, vilket i sin tur lockar barnfamiljer att söka sig till Grankulla. En alert verksamhet kring småbarnsfostran, ett mångsidigt utbud, varierande enheter, utrymmen av god kvalitet, utvidgande av den befintliga, populära, öppna familjeverksamheten, är bara några möjligheter där småbarnsfostran i Grankulla kan göra sig gällande som en barnvänlig stad.

Framtidens servicebehov gällande småbarnspedagogik och förskoleundervisning

Under våren 2017 bodde det 9 588 personer i Grankulla. Av invånarna var 60 % finskspråkiga, 36 % svenskspråkiga och 4 % övriga. Från år 2010 har Grankullas invånarantal vuxit med ca 150 personer om året.

Befolkningsstruktur 29.3.2017 och prognos till 2030:

Enligt befolkningsprojekten 2018 kommer invånarantalet i Grankulla att nå 11 000 personers gränsen år 2032. 29.3.2017 fanns det totalt 716 under 7-åriga barn i Grankulla. 57 av dem har annat modersmål än svenska och finska. I prognosen för år 2032 uppskattas antalet under 7-åringar vara 624, medan den i den tidigare projekten beräknades vara större, t.ex. 675 år 2030.

I befolkningsprognosen Väestöprojekti från 2018 ökar platsbehovet inom småbarnspedagogiken för barn under 3 år med ca 4 – 5 barn från 2020 – 2024 och hålls därefter relativt konstant med förändring på i snitt 1 – 2 barn under 3 år årligen. Enligt den äldre befolkningsprognosen (Väestöprojekti 2014)

skulle ökningen vara kraftigare, ca 7 – 8 platser/ år för barn under 3 år. Enligt båda befolkningsprojektionerna hålls platsbehovet för äldre barn relativt oförändrat.

Det här kan jämföras med att ökningen under de fem senaste åren (från 2013 – 2018) har varit 8 barn/år. Stadens mål för befolkningsökningen på ca 1% årligen skulle innebära ett tilläggsbehov på 4 – 5 platser årligen.

Genom att styra efterfrågan mot privat småbarnspedagogik kan platsbehovet inom den kommunala småbarnspedagogiken hållas oförändrat. En målsättning kunde vara att andelen privat småbarnspedagogik skulle vara 25 % och att målet uppnås 2022. Platsbehovet på 4 – 5 platser/år innebär ett behov av 40 – 50 nya platser fram till år 2028. Ifall språkfördelningen hålls på nuvarande nivå innebär detta ett behov av 24 – 30 finskspråkiga platser och 16 – 20 svenskspråkiga platser.

3.2 Samarbetet inom huvudstadsregionen

Kommunerna i huvudstadsregionen, Esbo, Helsingfors, Grankulla och Vanda har kommit överens om att samarbeta beträffande finsk- och svenskspråkig dagvårdsservice samt beträffande anordnandet av förskoleverksamhet inom småbarnsfostran. Det nya avtalet gällande förskole- och dagvårdsansökningar över kommungränserna som träder i kraft 1.8.2018 garanterar att familjer som flyttar över kommungränserna i dessa städer kan behålla sin plats inom småbarnspedagogiken i den gamla kommunen till slutet av följande verksamhetsperiod, dvs. höst- eller vårperiod. Avtalet gäller inte privat dagvård och inte heller dygnet-runt-vård eller vård i köpavtalsdaghem, inte heller förskoleåret.

Enligt förordningen för grundläggande utbildning § 23 a moment 2 kan man söka förskoleplats även på annat anordnat förskoleställe än det som nämns i förordningen om grundläggande utbildning § 6 moment 2. Inom alla huvudstadsregionens kommuner bör det första kriteriet inom småbarnsfostran alltid tillämpas då man väljer in barn, nämligen kontinuitet. Till den av kommunen anordnade förskoleverksamheten antas i första hand barn från den egna kommunen. En förutsättning vid antagningen av barn är att föräldrarna själva ansvarar för de kostnader som uppstår av att föra och hämta barnet till och från förskolan.

Samordnandet av dagvårdstjänsterna i huvudstadsregionen medför flexibilitet. I Grankulla har man noterat att de flesta som bor på annan ort önskar att barnen skall kunna stanna kvar inom Grankulla stads dagvårdsservice ända till skolstarten, medan Grankullaborna sällan är villiga att föra sina barn till småbarnsdagvård på annan ort mera än vad som behövs i anslutning till flyttningen, oftast till slutet av pågående verksamhetsperiod.

4 Servicenätverket inom småbarnspedagogik och förskoleundervisning i framtiden

I april 2018 finns det 260 barn inom den finskspråkiga kommunala småbarnspedagogiken, och 133 barn inom den svenskspråkiga kommunala småbarnspedagogiken, samt 76 barn i de svenskspråkiga köpavtalsdaghemmen, totalt 469 barn. Det är på ett år en ökning på 8 barn (ca 1,8 %) från våren 2017 och ca 40 barn från år 2013, vilket motsvarar en årlig ökning på 8 barn. 12 av barnen bor på annan ort. Samtidigt använder 6 i Grankulla bosatta barn kommunal småbarnspedagogik på annan ort. Dessutom utbetalas stöd för privat vård för 40 barn. Stöd för hemvård av barn betalas för 61 barn. Under de senaste åren har hemvården något minskat och privatvården något ökat, vilket är i enlighet med stadens mål.

Vid utvecklandet av servicenätverket inom småbarnspedagogik och förskoleundervisning är det, enligt stadens strategiska mål om en årlig befolkningsökning på 1%¹, skäl att förbereda sig årligen på ett ökat behov på ca 4 – 5 dagvårdsplatser för barn som är under 3 år gamla, dvs. ca 40 – 50 dagvårdsplatser för under 3-åringar fram till år 2028. Om språkfördelningen håller sig som den är nu (ca 60% finskspråkiga och 40 % svenskspråkiga) betyder det 24 – 30 finskspråkiga dagvårdsplatser och 16 - 20 svenskspråkiga platser.

I samband med denna utredning är det på sin plats att göra riktgivande beslut beträffande Grankulla stads kommande servicenätverk inom småbarnspedagogik och förskoleundervisning. På detta vis kan man planera underhålls- och ändringsarbeten i fastigheterna och reservera medel för detta i tid. Föräldrarna kan i god tid planera var de önskar att deras barn skall ha sin dagvårdsplats i framtiden.

4.1. Kriterier för att definiera servicenätverket inom småbarnsfostran och förskoleundervisning

4.1.1 Pedagogiska aspekter

Marjatta Siniharju har på uppdrag av stadsrådet 2007 undersökt förskoleundervisningens kvalitet och betydelse enligt utvärdering av föräldrarna och lärarna i årskurs 1. Hon konstaterade att det finns stora skillnader i den förskoleundervisning som ges vid olika förskoleundervisningsenheter. Det fanns skillnader mellan förskoleundervisningen inom småbarnsfostran och inom skolan, samt även mellan olika grupper inom samma enhet. Föräldrarna och lärarna önskade mera enhetlighet i förskoleundervisningen. Positiva aspekter med förskoleundervisning i daghem var enligt föräldrarna att miljön är bekant för barnen, medan en del föräldrar tyckte att förskolan blev för dagvårdsaktig. Positiva aspekter med att ordna förskoleundervisningen i skolan var att skolmiljön blir bekant för barnen och övergången till skolan därigenom mindre dramatisk. Lärarna höll med om detta och betonade förskolans betydelse för en smidig övergång till skolan. Det fanns också föräldrar som tyckte att förskolan blev för skolaktig i skolan. Lärarna betonade också tillgången på särskilt stöd i skolan, betydelsen av samarbete mellan yrkesgrupperna för att kunna svara mot individuella behov och fäste sig vid att det är varierande nivå på olika förskolegrupper. När föräldrarna gav verksamheten betyg var man i stort sett lika nöjd med alla lösningar:

¹ Alternativa prognoser till stadens strategiska mål är prognosen från 2018 som innebär en ökning på 1 – 2 barn /år, prognosen från 2014 som innebär en ökning på 7 barn /år. Trenden under de fem senaste åren har varit en ökning på 8 barn /år.

separat förskolegrupp i daghem	8,7
separat förskolegrupp i skola	8,7
förskolegrupp i anslutning till småbarnspedagogik	8,6
förskolegrupp i anslutning till grundläggande undervisningen	8,5

I de separata förskolegrupperna är samtliga barn förskolebarn, medan i de förskolegrupper som fungerar i anslutning till småbarnspedagogik eller den grundläggande undervisningen finns det i samma grupp även yngre respektive äldre barn.

Annu Brotherus har i sin doktorsavhandling 2004 jämfört verksamhetskulturen mellan förskolegrupper i skolan och inom småbarnsfostran. Hon konstaterar att den institution som förskoleundervisningen fungerar i (daghem/skola) har en stor betydelse för verksamhetskulturen. Däremot hade inte institutionen, och inte heller åldersstrukturen i gruppen, betydelse för barnens engagemang (sitoutuneisuus) eller åsikter om verksamheten.

I Brotherus doktorsavhandling konstateras att daghemmens förskolegruppers verksamhetskultur dominerades av grundvårdssituationer, i synnerhet måltiderna, medan verksamhetskulturen i skolans förskolegrupp dominerades av läromedel och lärarstyrd kommunikation. Daghemmens förskolegrupp i skolans miljö skilde sig från de övriga då man i den observerade mycket kommunikation mellan barnen både inom ledd och fri verksamhet. Här bör dock noteras att läroplansförändringarna som har kommit efter 2004 har minskat den traditionella lärarstyrda pedagogiken.

Olika kommuner i Finland och i Nyland har valt olika sätt att ordna förskoleundervisning. Av de 61 029 barn som i Finland deltog i förskoleundervisning 2017 fick 10 582 sin förskoleundervisning i samband med skolan och 50 447 i samband med småbarnspedagogiken. I Nyland deltog 18 402 barn i förskoleundervisning, varav 1 767 i samband med skolan och 16 635 i samband med småbarnspedagogiken. Förskoleundervisning ordnas både i samband med småbarnsfostran och i samband med den grundläggande utbildningen i huvudstadsregionen, i Kyrkslätt, i Raseborg och i Sibbo. Exakta uppgifter t.ex. kommunvis finns att få på Statistikcentralens hemsida http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_kou_pop/statfin_pop_pxt_003_fi.px/?rxid=db196db9-7271-492b-a7a7-f5836e9a50a3.

På nationell nivå har småbarnspedagogiken flyttats från social- och hälsovårdsministeriet till undervisnings- och kulturministeriet 2013. Samma år gjordes motsvarande flyttning från social- och hälsovården till bildningssektorn inom Grankulla stad. Från 1.8.2016 ansvarar Utbildningsstyrelsen för utvecklandet av småbarnspedagogik. Förskoleundervisning har varit obligatorisk från och med 1.8.2015. Lagstiftningen och läroplansgrunderna gällande förskoleundervisningen omfattar trestegsstöd och elevvård på motsvarande sätt som för grundläggande utbildning.

Enligt grunderna för förskoleundervisningens läroplan 2014 bör förskoleundervisningen planeras och genomföras så att barnen har möjlighet att bli inspirerade, experimentera och att lära sig nytt. Barnens utveckling inom de olika kunskaps- och färdighetsområdena breddas genom att de agerar och är aktiva och leker i mångsidiga lärmiljöer. Förskoleundervisningen har i enlighet med statsrådets förordning som särskilt mål att i samarbete med vårdnadshavarna främja barnens förutsättningar för utveckling och lärande samt att stärka barnens sociala färdigheter och sunda självkänsla med hjälp av lek och positiva upplevelser av lärande. I förskoleundervisningen ska pedagogiska metoder som lämpar sig för småbarnspedagogik användas och barnens intressen respekteras när undervisningen ordnas. Olika former av lek ska ständigt ingå i förskoleundervisningens verksamhet. Vårdnadshavarna

är viktiga samarbetsparter vid planeringen, genomförandet och utvärderingen av verksamheten. Stödet för växande och lärande samt elevvården ordnas vid behov genom sektorsöversgripande samarbete.

Grankullas princip om huvudsakligen enspråkiga daghem stöder barnets språkliga identitet (bildningens tvåspråkighetsprogram 8.2.2016).

4.1.2 Kostnadseffektivitet

Bildningen utgjorde år 2016 60 procent och år 2017 och 2018 ca 50 procent av hela stadens budget, efter social- och hälsovårdsreformen ca 90 procent. Ett stort ansvar för balanseringen av stadens ekonomi ligger på bildningens axlar. Kostnaderna per barn har minskat sedan 2016. År 2018 är nivån på ungefär samma nivå som år 2017. Den ekonomiska effekten av den kommande vårdreformen är svår att förutsäga, men enligt de kalkyler som setts har Grankulla varit en stor förlorare i reformen ekonomiskt sett. Ökad produktivitet och hållbar ekonomi inom alla resultatområden är därför en viktig framtidsstrategi för staden.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
kokopäivähoito alle 3v	1 858	1 986	1978	1966	2117	1895	1814	
kokopäivähoito yli 3v	1 062	1 135	1130	1124	1210	1083	1036	
osapäivähoito alle 3v	1 858	1 986	1978	1966	2117	1895	1554	
osapäivähoito yli 3v	573	613	610	607	653	585	622	
erityistä tukea tarvitsevat lapset			2260			2166	2073	
ryhmäperhepäivähoito kokopäivä	700	2 576	1199	1615	1230	883	1851	
ryhmäperhepäivähoito osapäivä	378	1 473	648	872	664	477	925	
vuorohoito yli 3v				2652	2693	2649	3109	
vuorohoito alle 3v				2652	2693	2649	5441	

Personalresurserna används effektivare i stora enheter än i små. Det behövs mindre personal vid stödservice som mat och städning per barn. Grankulla stad har i varje daghem en resursbarnskötare. Då antalet daghem minskar kan resursbarnskötarna flytta till barngruppsarbete.

Användningen av fastigheterna bör vara så effektiv att antalet lediga platser i daghemmen minimeras då en stor del av kostnaderna per barn utgörs av kostnaden för den interna hyran, särskilt i de nybyggda daghemmen. En effektiv användning av de befintliga fastigheterna samt eventuella privata alternativ möjliggör att en kommunal investering i ett nybyggt daghem (Koivuhovi) kan skjutas fram trots ökat barnantal.

4.1.3 Barnens och föräldrarnas önskemål

Då man planerar ett daghemsnätverk måste man beakta utvärderingen av effekter på barnet (se t.ex. <http://www.thl.fi/fi/FI/web/fi/tutkimus/tyokalut/lapsivaikutustenarviointi>), rekommendationer angående daghemsbyggande och daghemsutrymmen (RT-rekommendationer) samt direktiv för brandsäkerheten.

I Grankulla stads utredning över daghemsnätverket 2010 och 2013 hörde man barnen och deras önskemål. Dessutom har man hört föräldrarna som ju har en förstarangs kunskap om sina barn. Välbefinnandet hos personalen inverkar direkt på barnens välmående och därför fick även personalen fylla i en egen enkät där personalen har kunnat svara på ett flertal öppna frågor. På detta vis har personalen kunnat uttrycka sådant som de ser som väsentligt angående kommande förändringar i daghemmen. Det är skäl att sträva till att göra eventuella förändringar beträffande barnens dagvårdsplatser möjligast smärtfria, exempelvis så att förflyttningar till nya utrymmen sker i mån av möjlighet mellan verksamhetsåren och att bekant pedagogisk personal eller en del av den flyttar tillsammans med barnen om det är möjligt. Det är för barnens bästa att de lokaler där småbarnspedagogik arrangeras är i gott skick, praktiska, ändamålsenliga och mångsidiga med tanke på verksamheten och en smidig vardag. Det är även till barnens fördel om personalen trivs i lokalerna. Resultaten av intervjuerna och enkäterna har presenterats bl.a. för SUS 24.2.2014 § 13. Resultaten från den senaste kundenkäten inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen har presenterats för SUS 15.3.2018.

Barnens åsikt (2010)

- Möjligast bra förutsättningar för lek är viktigast i småbarnsfostran vilket bör beaktas då man planerar nya byggnader
- Utevistelsen är bästa stunden på dagen, så det är viktigt att satsa på gården
- Behovet av differentiering beträffande utrymmen och verksamhet är betydande. Barnen vill ha och behöver utrymme för olika typ av lekar och aktiviteter.
- Utrymmena dikterar verksamheten – om det inte finns en gymnastiksal i daghemmet så kan man inte förverkliga gymnastik.

Under hösten 2017 ordnades ett hörande i Granhultsskolan gällande en enhetsskolelösning där klasserna F – 2 samt gymnasiet skulle placeras i Granhultsskolan och klasserna 3 – 9 i Hagelstamska skolan. Vårdnadshavarna lyfte fram sin oro över flera punkter med den lösningen, bland annat att tryggheten med att kunna ha förskolebarnet och dess syskon i samma byggnad försvinner om förskoleundervisningen flyttas till Granhultsskolan.

I samband med denna utredning har det 29.5. skickats ut en förfrågan till samtliga i Grankulla bosatta familjer med svenskspråkiga barn eller barn med minst en svenskspråkig vårdnadshavare som är födda mellan åren 2012 – 2017. Med nämnda förfrågan strävades till att kartlägga vad föräldrar till blivande förskolebarn tänker om de olika sätten att ordna förskoleundervisning.

110 svar kom. 97 av svaren hade som förstahandsalternativ förskoleundervisning i det daghem där barnet tidigare har gått. 18 önskade i första hand förskoleundervisning i Granhultsskolan.

	Förskola i barnets tidigare daghem	Förskola i ett annat daghem	Förskola i Granhult	Annat
Förstahandsval	97	3	18	3
Andrahandsval	14	34	44	3
Tredjehandsval	-	48	23	9
Fjärdehandsval	-	18	22	43

Det kan konstateras att förskoleundervisning i barnets tidigare daghem är det överlägset populäraste alternativet för dem som besvarade enkäten. Förskoleundervisning i Granhultsskolan är det näst populäraste alternativet, vilken 18 svarande skulle ha valt i första hand, och 44 i andra hand.

Många svarande gav också fritt formulerad feedback, och i den kom tydligt fram oron över att förskolan i skolan skulle vara "skolaktig" samt att barnen skulle behöva byta pedagoger under förskoledagen, vilket skulle göra förskoledagen splittrad.

Föräldrarna hördes med en enkät som riktades till vårdnadshavarna till samtliga svenskspråkiga barn eller barn med minst en svenskspråkig vårdnadshavare och som är födda 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 och 2017 i befolkningen i Grankulla. Totalt skickades enkäten till 211 barns vårdnadshavare. Enkäten var öppen för svar 29.5. – 7.6.2018 och det kom 110 svar. Svaren visar att en överväldigande majoritet av vårdnadshavarna önskar att deras barn får gå i förskoleundervisning i samma daghem där barnet har gått tidigare. En förskolegrupp i Granhultsskolan är dock det näst populäraste alternativet.

4.1.4 Personalens önskemål

Personalen i de svenskspråkiga daghemmen hördes våren 2018 kring tankarna om att förskoleundervisningen skulle flyttas till Granhultsskolan. Slutsatserna blev, att mycket handlar om hur verksamheten byggs upp. Det måste finnas utrymme för lek och vila, och barn ska få vara barn så länge som möjligt. Personalen anser att för- och nackdelarna noga måste övervägas, både ur ekonomisk och pedagogisk synvinkel. Det viktigaste i förskolan enligt personalen är att utveckla sina sociala färdigheter och det sker tryggare och bättre i små grupper. Personalen upplever att det har varit ett utmärkt system att gå med förskolebarnen till skolan en gång i månaden och anser att det räcker bra för att bekanta sig och göra övergången smidigare.

Personalen inom samtliga förskolor i Grankulla har hörts och deras tankar kring centraliseringen av förskoleundervisningen finns som bilaga.

5 Olika sätt att ordna förskoleundervisning

En arkitektutredning, som har beställts av undervisningssektorn, visar preliminärt att man med hjälp av olika lösningar kan hitta välfungerande och ändamålsenligt utrymmen i Granhultsskolan för hela förskolan eller för vissa grupper. Förskolegrupperna skulle placeras i en skild flygel lite avskilt från skolklasserna, ha egen ingång med gård, och använda skolans matsal, gymnastiksal och andra gemensamma utrymmen. Bilder, beskrivningar och kostnadsberäkning från arkitektutredningarna finns i undervisningssektorns utredning.

5.1 Förskolegrupper i daghemmen - nuläget

Verksamhet

Enligt Grankulla stads förvaltningsstadga beslutar utskotten för utbildning och småbarnspedagogik årligen om de platser där förskoleundervisning ordnas. Enligt de begränsningar som personaldimensioneringen och utrymmena i daghemmen sätter, kan en förskolegrupp inom småbarnspedagogiken bestå av högst 20–21 barn som behöver både förskoleundervisning och dagvård i anknytning till den, i det fallet att gruppen sköts av tre fostringsansvariga personer. Om gruppen sköts av två fostringsansvariga personer, kan antalet barn vara högst 14. När man slår fast platserna där förskoleundervisning ordnas, bör man vid sidan av andra omständigheter beakta tillgänglighet samt kontinuitet i verksamheten.

Under verksamhetsåret 2017 – 2018 samt 2018 – 2019 ordnas avgiftsfri förskoleundervisning i samtliga svenskspråkiga daghem (daghemmet Grankotten, Kasabergets daghem, Folkhälsans barntädgård och Stiftelsen Bensows daghem Lyan) och i alla de fyra finskspråkiga kommunala daghem (Kielikylypöyrykoti, Metsämajan päiväkotit, Pikku Akatemia och Sansinpellon päiväkotit). I beslutet om vilka daghem som ordnar förskoleundervisning beaktar utskottet antalet barn i blivande förskoleålder som finns i daghemmet, tillgång till behörig förskolelärare, lokalens lämplighet mm. Eftersom personaldimensioneringen är fastställd i lag, bör man för att uppnå kostnadseffektivitet ha minst 7 barn i förskoleåldern för att grunda en förskolegrupp.

Ekonomi

Optimalt skulle kapaciteten utnyttjas om förskolegrupperna vore fulla (14/20 barn), men då kommunen bör ordna plats omedelbart i förskoleundervisning även åt barn som flyttar till kommunen under verksamhetsåret, kan grupperna inte fyllas helt då den in lag fastställda personaldimensioneringen bör följas.

Utvärdering av effekter

På barnet

- Barnen får sin förskoleundervisning och småbarnspedagogik på samma plats.
- De flesta daghemmen är planerade för verksamhet för sexåringar, med utrymme för smågruppsverksamhet.

- Gymnastiksal finns endast i Kasabergets daghem av de svenskspråkiga enheterna.
- För de barn som har gått i samma daghem där förskolegruppen bildas, bildas en kontinuitet på lärtigen, men för de barn som inte har gått i det daghemmet, eller som inte alls har deltagit i småbarnspedagogik i Grankulla före förskoleåldern, uppstår ett avbrott i kontinuiteten då barnet vistas i förskolemiljön endast ett verksamhetsår.
- Avståndet till förskoleplatsen blir för de flesta barn kortare än i alternativ 5.2.2 och alternativ 5.2.1 då det finns fler daghem än skolor som erbjuder förskoleundervisning.
- Det finns mer personal i förhållande till antalet barn än i alternativ 5.2.2, och vid personalfrånvaro är det möjligt att ordna vikarie internt inom huset.

På den svenskspråkiga småbarnspedagogiken

- Behovet av nya platser för barn under 3 år föranleder investeringsbehov inom ca 3 – 5 års tid. Den ökande barnmängden ryms under det första och kanske under det andra året i befintliga daghem, men därefter behövs sannolikt nya åtgärder för att man skall kunna svara mot de kommande utmaningarna: osäkerheten över livstiden för daghemmet Grankottens fastighet och oklarheten med tomtens framtid (STS behandling hösten 2018) samt de nuvarande köpavtalsdaghemmens framtid. Köpavtalen med de två privata aktörerna tar slut sommaren 2019 respektive sommaren 2021, och förutsätter ett beslut om fortsättning eller ny lösning.
- Ett alternativ är att privata daghem startar i staden och ett tillräckligt antal föräldrar väljer privat dagvård.
- Ibrukttagandet av servicesedel från 1.1.2019 kan sporra familjer att välja privat småbarnspedagogik i större grad än tidigare. Detta förutsätter dock att det på rimligt avstånd finns lämpliga servicesedelproducenter på det språk som familjen önskar få service på.

På den finskspråkiga småbarnspedagogiken

- Behovet av nya platser för barn under 3 år föranleder investeringsbehov inom 1 – 2 års tid (Björkgård).
- Ett alternativ är att ett tillräckligt antal föräldrar väljer privat småbarnspedagogik. Beslutet om att starta ett engelskspråkigt privat daghem på Sportvägen 17 (STS 7.5.2018) kan bidra till denna utveckling.
- Ibrukttagandet av servicesedel från 1.1.2019 kan sporra familjer att välja privat småbarnspedagogik i större grad än tidigare. Detta förutsätter dock att det på rimligt avstånd finns lämpliga servicesedelproducenter på det språk som familjen önskar få service på.

5.2 Förskolegrupper i skolan

Förskoleundervisning kan ordnas antingen så att personalen är anställd enligt de fackliga kollektivavtalen för dagvårdspersonal (AKTA) då de administrativt lyder under ett daghem och daghemmets föreståndare, eller för motsvarande avtal för undervisningspersonal (UKTA) då de administrativt lyder under skolan och rektorn.

Fördelarna med att förskolans ordnas i enlighet med AKTA-avtalet är att de barnträdgårdslärare som ansvarar för förskoleundervisningen har en arbetstid på 7h 45min/dag (38,45 / vecka) medan lärarens arbetstid inom UKTA-avtalet baserar sig på undervisningsskyldighet och utgör i medeltal ca 23 timmar i veckan. (dagligen ca kl 9 – 13). Detta innebär att barnträdgårdslärarna enligt AKTA är närvarande en större del av verksamhetsdagen och ger barnens pedagogiska dag kontinuitet och trygghet utöver tiden för förskoleundervisning 4 timmar/dag, i praktiken kl 9 – 13).

Barnträdgårdslärarna enligt AKTA har därmed större möjlighet till kontakt med barnens vårdnadshavare på morgonen och eftermiddagen. I AKTA-modellen fungerar förskolan som ett daghem, med lika mycket personal (7barn/vuxen) vilket möjliggör det för barnen att lära sig skolans rutiner med en större mängd trygga vuxna omkring sig. Då det sexåriga förskolebarnet har flera trygga vuxna som sitt stöd möjliggörs kontinuitet för att stöda sociala färdigheter och färdigheter i övergångssituationer. Ur administrativ synvinkel är det lättare att planera arbetsturer då hela personalen har samma arbetstid. Barnen följs av samma vuxna hela dagen.

I en enhetlig förskola i skolan blir förskoleundervisningens kvalitet jämnare i jämförelse med att ordna förskoleundervisning i många olika daghem vilket kan innebära en viss variation. Den pedagogiska miljön i Granhultsskolan är mångsidig med natur (skog), bollhall, simhall och gymnastiksal invid skolan. Övergången till skolan blir mindre stressande för barnen då de fått öva skolans rutiner (matsal, raster, äldre barn, lärare, speciallärare, samarbete med lågklasserna) under förskoleåret med flera trygga vuxna omkring sig och miljön är bekant. Skolan får värdefull information om dess blivande förstaklassister och samarbetet mellan förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen gynnas.

5.2.1 Förskola enligt AKTA

Verksamhet

Förskolan och småbarnsfostran hör fortsättningsvis till resultatområdet småbarnsfostran, men är fysiskt placerad i skolbyggnaden. Grankulla har goda erfarenheter av en sådan lösning från några år tillbaka då Språkbadsdaghemmets förskola fysiskt fanns placerad i Mäntymäen koulu 2009-2012. För barnen är omgivningen och personalen den samma under hela dagen. Daghemmet Grankottens daghemsföreståndare skulle ansvara administrativt för den svenskspråkiga verksamheten och daghemsföreståndaren för ett finskspråkigt daghem skulle ansvara administrativt för den finskspråkiga verksamheten. De fackliga avtalen för dagvårdspersonal (AKTA) följs, samt gruppstorleken för dagvård.

Ekonomi

Vad gäller personalutgifterna innebär alternativet ingen inbesparing. Denna lösning ger kostnadseffektivitet i och med att man med den kan undvika eller flytta framåt investeringar i form av nya daghem. Ett nytt daghem ger en investeringskostnad på ca 5 miljoner euro samt högre driftsutgifter på ca 350 000 euro/år pga. högre interna hyror). Modellen förutsätter vissa renoveringar (se närmare beskrivning inkl kostnadskalkyl i undervisningssektorns utredning) i Granhultsskolan. För den finska verksamheten utreds enligt planerna förutsättningarna att genomföra ändringen under år 2019.

Ifall även andelen privat småbarnspedagogik växer kan staden på sikt eventuellt avstå från den tomt där daghemmet Grankotten nu är belägen, ifall detta i framtiden skulle vara önskvärt (STS behandling hösten 2018). De försäljningsinkomster som staden då kunde få torde ersätta och överstiga kostnaderna för de investeringsbehov som uppstår i Granhultsskolan.

Utvärdering av effekter

På barnet

- barnen får sin förskoleundervisning och småbarnspedagogik på samma plats.
- Granhultsskolans utrymmen skulle enligt arkitektutredningarna lämpa sig för verksamhet för sexåringar med utrymme för smågruppsverksamhet. Tillgång till t.ex. gymnastiksal, bibliotek och olika specialutrymmen finns. Förskolan skulle ha en egen gård. Parkeringsarrangemang för vårdnadshavarna utreds av arkitekten. Frågan om lokaler för finskspråkig verksamhet utreds år 2019.
- För samtliga barn bildas en kontinuitet på lärtigen genom att de kommer att fortsätta sin skolgång i samma byggnad efter förskoleåret.
- Avståndet till förskoleplatsen blir för de flesta barn längre än i alternativ 5.1 eller 5.3 då det finns fler daghem än skolor som erbjuder förskoleundervisning
- För alla barnen är miljön ny och för många barn innebär lösningen ny personal vid förskolestarten, medan skolövergången blir mindre dramatisk.
- Det finns lika mycket personal i barnets grupp i förhållande till antalet barn som i alternativ 5.1 men mer personal i barnets grupp i förhållande till antalet barn än i alternativ 5.2.2.
- Levnadsmiljön förändras för de barn som flyttar över till skolmiljön ett år tidigare än förr.
- Det finns tillgång till elevvård i omedelbar närhet i samma byggnad.

På den svenskspråkiga småbarnspedagogiken

När barn flyttas till förskoleundervisning i Granhultsskolan, blir motsvarande antal platser lediga i daghemmen. Flyttningen kan antingen ske successivt eller på en gång:

- 1) Successivt: Hösten 2020 sker en flyttning av 21 – 28 platser, senare (t.ex. 2021 och/eller 2022) högst ca 60 platser.
- 2) Flyttning på en gång: Alla förskolebarn flyttas på en gång till skolan i det skedet när alla renoverings- och tillbyggnadsarbeten gjorts, år 2020 eller senare.

Behovet av nya platser för barn under 3 år möts av de platser som blir lediga i daghemmen. Staden kan eventuellt om så önskas (STS behandling hösten 2018) på sikt avstå från den tomt där daghemmet Grankotten är beläget ifall båda nuvarande köpavtalsdaghemmen fortsätter sin verksamhet som privata daghem, och dessutom kan Kasabergets daghems smågruppsutrymme vid behov tas i bruk för svenskspråkiga barn. Lösningen är beroende av utvecklingen av barnens antal under de kommande åren.

5.2.2 Förskola enligt UKTA

Det här alternativet finns med endast som jämförelsematerial. Det finns inte avsikter att förverkliga den här modellen.

Verksamhet

Förskoleverksamheten övergår till resultatområdet svenskspråkig undervisning och finskspråkig undervisning och finns fysiskt placerad i skolbyggnaderna. För barnen är omgivningen den samma under hela dagen. Lösningen förutsätter att de vårdnadshavare som väljer att an hålla om plats i den förskolegrupp som finns i skolan avstår från sin rättighet till dagvård i enlighet med lagen om småbarnsfostran utöver förskoleundervisningen och istället erbjuds eftermiddagsverksamhet. Den här modellen har använts i många kommuner, men man håller på att frånga den. Rektor är ansvarig för all verksamhet i skolan och ett smidigt samarbete med åk 1 och 2 skulle kunna utvecklas. Det här skulle ge en smidig skolstart för barnen. De fackliga avtalen för undervisningspersonal (UKTA) följs. Gruppen kan ha max 13 barn med en lärare eller max 20 barn om det också finns en assistent i gruppen.

Nuvarande avtal med utomstående aktörer om eftermiddags- och morgonverksamhet berör endast elever i åk 1 och 2. Avtalen bör antingen förändras eller verksamheten bör upphandlas på nytt om verksamheten ska gälla även förskolan, eller så ordnas morgon- och eftermiddagsverksamheten på annat sätt.

Modellens svaghet är att den förutsätter att vårdnadshavarna godkänner arrangemanget med morgon- och eftermiddagsvård.

Ekonomi

De ökade utgifterna för förskole- och eftermiddagsverksamheten om den ordnas i skolan enligt UKTA är betydligt mindre än vad kostnaden för att ordna förskoleundervisningen i daghem skulle vara, vilket innebär att lösningen skulle medföra en inbesparing för staden.

Denna lösning ger kostnadseffektivitet i och med att man med den kan undvika eller flytta framåt investeringar i form av nya daghem, men lösningen förutsätter emellertid vissa renoveringar i Granhultsskolan. För den finska verksamheten saknas för tillfället förutsättningar att genomföra ändringen

Utvärdering av effekter

På barnet

- barnen får sin förskoleundervisning och eftermiddagsvård med olika personal
- Granhultsskolans utrymmen lämpar sig för verksamhet för sexåringar. Tillgång till gymnastiksal mm. finns
- För samtliga barn bildas en kontinuitet på lärtigen.
- Avståndet till förskoleplatsen blir för de flesta barn längre än i alternativ 5.1 eller 5.3 då det finns fler daghem än skolor som erbjuder förskoleundervisning

- personalen i gruppen är obekant för barnen både vid förskolestarten, men skolstarten blir smidig i och med att personal och miljö är bekant
- elevvårdspersonalen, speciallärare och övrig personal inom skolan i omedelbar närhet i samma byggnad.
- Det finns mindre personal i barnets grupp i förhållande till antalet barn än i de övriga alternativen.
- Levnadsmiljön förändras för de barn som flyttar över till skolmiljön ett år tidigare än förr.
- Lösningen ger aningen bättre möjligheter att tillgodose önskemål beträffande innegymnastik, men inte förbättrade möjligheter att tillgodose önskemål beträffande smågruppsverksamhet jämfört med nuläget.

På den svenskspråkiga småbarnspedagogiken

Ca 60 platser blir lediga i de befintliga daghemmen då verksamheten i sin helhet flyttar till Granhultsskolan. Behovet av nya platser för barn under 3 år möts av de platser som blir lediga i daghemmen. Staden kan på sikt eventuellt avstå från den tomt där daghemmet Grankotten är beläget ifall smågruppsutrymmet i Kasabergets daghem återgår till den svenskspråkiga småbarnspedagogiken.

5.3 Möjlighet att välja mellan förskolegrupp i skolan (AKTA eller UKTA) och förskolegrupp i daghem (AKTA)

Verksamhet

Denna lösning kombinerar de ovan nämnda lösningarna och vore en möjlighet att med lämpliga lokaler svara på utrymmesbristen inom småbarnspedagogiken. Man kan vid behov flexibelt svara på behov av lokaler inom småbarnspedagogiken genom att öka kapaciteten i gruppen /grupperna i skolan stegvis med personalökning.

Ekonomi

Denna lösning ger kostnadseffektivitet i och med att man med den kan undvika eller flytta framåt investeringar i form av nya daghem (ett nytt daghem ger en investeringskostnad på ca 5 miljoner euro samt högre driftsutgifter på ca 350 000 euro/år pga. högre interna hyror), men kan förutsätta mindre renoveringar i Granhultsskolan, vilket medför en kostnad. För den finska verksamheten saknas för tillfället förutsättningar att genomföra ändringen. Olika lösningar börjar utredas år 2019.

Utvärdering av effekter

På barnet

- Valfrihet för föräldrarna

- Föräldrarna kan välja den formen för förskoleundervisning som de anser att passar bäst för barnet och familjen. I sista hand är det emellertid staden som beslutar om vars och ens plats.
- Enligt föräldrarnas val förverkligas de effekter på barnen som har beskrivits ovan (5.1. och 5.2.1. och 5.2.2)
- föräldraenkäten i juni 2018, resultat

På den svenskspråkiga småbarnspedagogiken

Ca 21 - 28 platser blir lediga i de befintliga daghemmen då verksamheten flyttar till Granhultsskolan år 2020. Behovet av nya platser för barn under 3 år möts av de platser som blir lediga i daghemmen. På sikt kan antalet platser vara maximalt 60.

Staden kan ännu inte i det här skedet avstå från den tomt där daghemmet Grankotten är beläget, ifall detta skulle vara önskvärt enligt STS beslut om tomtens planläggning senare under hösten 2018, men möjligen på sikt. Det är också skäl att poängtera att det i det här läget råder stor osäkerhet om utvecklingen av barnantalet under de kommande åren.

6 Förslag på ett framtida servicenätverk inom småbarnspedagogik samt förskoleundervisning

Staden har flera utmaningar som bör beaktas när daghems- och förskolenätet planeras. Fastigheterna måste svara mot den förväntade ökningen av barnantalet, vilken enligt de befintliga alternativa prognoserna tyvärr är mycket oklar. Samma oklarhet råder i hela huvudstadsregionen. Lösningen bör också vara ekonomiskt hållbar och bör framförallt garantera högklassig verksamhet med barnen i fokus på så vis att lärtigen för barnen är enhetlig och trygg.

I enlighet med stadens strategi och andra mål strävar staden efter att stödja privata aktörers förutsättningar att erbjuda småbarnspedagogik, bl.a. genom att erbjuda tomten Sportvägen 17 för en privat aktör samt genom att servicesedelsystemet införs 1.1.2019. Detta kan på sikt möjliggöra nya lösningar gällande stadens fastigheter och tomter. Utgångspunkten är i detta skede att verksamheten i Lyan och Folkhälsan tillsvidare fortsätter, men som servicesedeldaghem.

Av de alternativ som behandlats i rapporten utesluts 5.2.2., dvs. förskoleundervisning enligt UKTA-avtalet. Den lösningen är inte ur barnets synvinkel optimal, eftersom barnet inte sköts av samma personal hela dagen. Valet står därför mellan alternativ 5.2.1., dvs förskoleundervisning i skolan enligt AKTA-avtalet (A), eller alternativ 5.3., en successiv blandmodell (B).

Det finns alltså två alternativa lösningar:

- A. Den svenskspråkiga förskoleundervisningen flyttas i sin helhet fr.o.m. hösten 2020 till skolan (enligt AKTA). Detta är möjligt förutsatt att alla renoverings- och tillbyggnadsarbeten kan göras i tid. En risk är att flyttningen skjuts fram med t.ex. ett år till år 2021. Fördelen är att alla barn får en likvärdig förskoleverksamhet och att barnen under hela dagen sköts av bekant personal.
- B. Den svenskspråkiga förskoleundervisningen ordnas fr.o.m. hösten 2020 så att vårdnadshavarna kan an hålla om förskoleplats antingen i daghem eller i skolan (enligt AKTA), där nybörjarundervisningen ordnas (21 – 28 platser). Fördelen är att barnet under hela dagen sköts av bekant personal. Lösningen motsvarar resultatet i föräldraenkäten som gjordes i juni 2018. Enligt enkäten önskade 18 familjer förskola i skolan. Ordandet av förskoleundervisning i skolans lokaler (enligt AKTA) skulle öka successivt enligt efterfrågan med en maximikapacitet på 60 barn. Att förändringen införs successivt möjliggör att lokalerna kan utnyttjas flexibelt och ger förskolebarnens föräldrar en möjlighet till val, även om beslutet om barnets förskoleplats i sista hand fattas av staden.

Att byta lärmiljö innebär en viss påfrestning för ett barn, oberoende om det sker då barnet inleder sin skolgång eller då barnet inleder sin förskoleundervisning. Möjligheten att stödja barnet och således ge barnet goda möjligheter att övergå smärtfritt från en miljö till en annan bedöms dock vara bättre då flytten sker inför förskolestarten, ifall man skapar en enhetlig förskoledag genom att förverkliga förskoleundervisningen i enlighet med AKTA; ifall man bygger upp förskolemiljön i skolans lokaler enligt de behov som finns för barn i förskoleåldern med goda möjligheter för lek och vila under förskoledagen, och ifall samarbetet mellan förskoleundervisningen och skolan då blir tätare och intensivare än vad som är möjligt med andra arrangemang. De barn som har fått sin

förskoleundervisning i skolans utrymmen kan ses få ett försprång inför skolstarten då skolans utrymmen och personal är bekanta för barnen redan då själva skolgången börjar.

I en enhetlig förskola i skolan blir förskoleundervisningens kvalitet jämnare i jämförelse med att ordna förskoleundervisning i många olika daghem vilket kan innebära en viss variation. Den pedagogiska miljön i Granhultsskolan är mångsidig med natur (skog), bollhall, simhall och gymnastiksal invid skolan. Övergången till skolan blir mindre stressande för barnen då de fått öva skolans rutiner (matsal, raster, äldre barn, lärare, speciallärare, samarbete med lågklasserna) under förskoleåret med flera trygga vuxna omkring sig och miljön är bekant. Skolan får värdefull information om dess blivande förstaklassister och samarbetet mellan förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen gynnas. Barnen får vara barn och lärmiljön planeras enligt mindre barns behov precis som i ett daghem. I skolan får barnen också en bättre tillgång till elevvård och olika typer av specialklassrum som gymnastiksal mm.

Åtgärder

För att förverkliga alternativ A eller B behövs följande åtgärder

- En arkitektutredning över möjligheterna att frigöra utrymmen för svenskspråkig förskoleundervisning i samband med Granhultsskolan har färdigställts och en behovsutredning behandlades på SUUS möte 11.9.2018. Utredningen remitterades och behandlas följande gång i oktober. En riktgivande ritning finns som bakgrundsmaterial och beskrivning av reparationer, gård, parkering och kostnader. Målet är att tillbyggnaden och renoveringsarbetena som helhet kan göras till hösten 2020. (SUUS 9.10.2018, YLK:s utlåtande och STS beslut hösten 2018).
- Från sommaren 2020 inrättas antingen två förskolegrupper á 14 barn (B) i Granhultsskolans lokaliteter eller så flyttas alla förskolebarn, max 60 (A) på en gång till Granhultsskolan (SUUS beslut hösten 2018). Lösning A är mer beroende av renoveringstidtabellen än lösning B.
 - o Om alternativ B förverkligas flyttas ytterligare 20-30 barn år 2021 eller 2022, på sikt totalt högst 60 barn, till Granhultsskolans lokaliteter. (SUUS beslut hösten 2020 och 2021).
- Vakanser för förskolegruppen under AKTA som fysiskt finns i skolan, bör förflyttas inom den svenskspråkiga småbarnsfostran (tjänsteinnehavarbeslut våren 2020).
- Beslut fattas om att överföra motsvarande andel av Granhultsskolans interna hyra till småbarnspedagogiken som utrymmena gäller (SUUS beslut 2019 samt beslut om eventuella budgetförändringar).

Övriga åtgärder som kan inverka på helheten:

- utredning över möjligheterna att frigöra utrymmen för finskspråkig förskoleundervisning i de finskspråkiga skolbyggnaderna eller i anslutning till dem samt utredning om investeringsbehov startar enligt beräkningarna 2019.
- Resultatområdet följer noggrant med prognoserna över antal barn för att vid behov kunna förändra planerna.
- De privata daghem som kommer att etablera sig i staden (Norlandia i Björkgård och I.C.E.C. på Sportvägen 17) stöds och uppmanas att erbjuda verksamhet i första hand till barn bosatta i Grankulla. Detta sker via servicesedeln och stöd för privat vård. Under hösten 2018 hittas en lösning för att ersätta det behov som köpavtalsdaghemmen svarat mot.